

Către: Lilia PALII

Secretar general de Stat, Ministerul Economiei și Infrastructurii

Nr. 78 din 8 iunie 2021

Ref.: Proiectul legii cu privire la finanțarea participativă (crowdfunding)

Stimată Doamnă Paliu,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

Urmare a examinării ce către membrii comunității AmCham Moldova a proiectului legii cu privire la finanțarea participativă, venim cu următoarele comentarii:

Nr.	Articol	Comentariu
1.	Art. 5 Exigențe față de proiectele de finanțare participativă Alineatul (4)	termenul de 14 zile poate reprezenta un blocaj artificial în gestionarea proiectelor de finanțare participativă. Acesta ar urma să fie rezonabil și să ofere timp suficient investitorului pentru analiză și revocarea investiției, însă nicidecum să oblige platforme să păstreze în proces de finanțare un proiect care ar fi finanțat deplin sau pentru care titularul de proiect solicită finanțarea parțială. Astfel, propunem ca să fie operate următoarele modificări: a. sintagma „de 14 zile calendaristice” se modifică în „de până la 14 zile calendaristice”; b. după textul „nu solicită revocarea investiției,”, se adaugă „sau dacă proiectul de finanțare participativă a fost finanțat deplin sau titularul a solicitat finanțarea parțială,”
2.	Art. 5 Exigențe față de proiectele de finanțare participativă „(5) În cazul în care investitorul revocă investiția în temeiul prevăzut la alin. (4) furnizorul îi restituie mijloacele bănești și dobânda achitată de bancă pentru	În opinia noastră, acest alineat e formulat eronat, deoarece platforma de finanțare participativă, conform Regulamentului UE, dar și art. 5, al 6 al aceleiași legi, nu are dreptul să depună banii investitorului pe un cont de depozit. Respectiv, dacă un investitor revocă investiția, banii urmează să fie întorși în contul investitorului de

	perioada aflării mijloacelor bănești pe contul furnizorului.”	pe platformă. Astfel, textul „și dobânda achitată de bancă pentru perioada” necesită a fi înlocuit cu „în contul investitorului pe platformă”. Mai mult ca atât, nu este clar care bancă și cine va alege banca. Ar trebui de indicat măcar că respectivul aspect se va reglementa de contractul dintre părți.
3.	Art. 7 alin.(1) lit.d)	În opinia noastră, acest punct este formulat ambiguu. De principiu, acționarii principali, membrii organului de conducere și angajații, precum și orice persoană fizică sau juridică care are o legătură strânsă cu aceștia prin relații de control nu ar trebui să acționeze drept dezvoltatori de proiecte în legătură cu serviciile de finanțare participativă prestate prin platforma lor de finanțare participativă. Cu toate acestea, respectivilor acționari principali, membri ai organului de conducere, angajați și respectivelor persoane fizice sau juridice nu ar trebui să li se interzică să acționeze ca investitori în proiectele oferite pe platforma lor de finanțare participativă, cu condiția să existe garanții adecvate împotriva conflictelor de interese. Însă, în redacția actuală, reiese că se interzis acestor persoană să fie investitori. Astfel, propunem să fie exclusă din Art. 7, al. 1, lit (d) sintagma „investitor sofisticat,”;
4.	Art. 8 Contractarea serviciilor de finanțare participativă „(2) Contractele prevăzute de prezentul articol sunt încheiate în formă scrisă pe suport de hârtie sau electronică. La încheierea contractului în formă electronică părțile vor putea utiliza semnătura electronică avansată calificată emisă în Republica Moldova sau orice alte instrumente similare de identificare și autentificare, precum identificarea video, emise inclusiv în străinătate și recunoscute în Republica Moldova.”	Ar fi binevenită incorporarea clauzei de la 319 Cod Civil. Limitarea doar la semnătura electronică avansată calificată poate aduce limitări la posibilitatea încheierii contractelor. De asemenea, nu este clar care vor fi „orice alte instrumente similare de identificare”.

5.	Art. 9 Obligația de imparțialitate, integritate și diligență „(4) Înainte de a încheia contractul, furnizorul se asigură că dezvoltatorul nu are alte proiecte de finanțare participativă plasate simultan pe platforma furnizorului sau pe alte platforme, sau același proiect plasat simultan pe mai multe platforme.”	Ce instrumente vor fi disponibile pentru a efectua verificarea dată. Va fi creată o bază comună (similară birourilor de credit) de verificarea unde va fi posibil de a verifica informația dată? Cine va crea baza dată și o va gestiona?
6.	Art. 11 Remunerația „(1) Remunerația furnizorului poate fi constituită din: a) taxe fixe achitate de dezvoltatorii de servicii de finanțare participativă pentru plasarea proiectului pe platformă; b) comisioane procentuale reținute din valoarea mijloacelor financiare alocate fiecărui proiect; c) comisioane procentuale achitate de investitori la momentul primirii dobânzii sau înstrăinării acțiunilor sau părților sociale deținute în vehiculul investițional înființat în legătură cu proiectul de finanțare participativă. (2) Furnizorul poate încasa remunerații de la toate categoriile de clienți. (3) Furnizorul este obligat să informeze în scris clienții prealabil încheierii oricărei tranzacții despre tipul și mărimea remunerației, metoda de calcul, momentul sau periodicitatea achitării /reținerii acesteia. (4) Tipurile remunerațiilor percepute de furnizor și cuantumul acestora sunt publicate în mod obligatoriu pe platforma acestuia. Este interzisă perceperea de către furnizor a unor comisioane ascunse.”	Deoarece proiectul este destinat preponderent finanțării IMM-urilor și prețul serviciilor financiare curente la moment a fost menționat ca un dezavantaj, cum va fi delimitat costul total al serviciilor respective pentru IMM-urile. Va fi stabilit la nivel de autoritatea de supraveghere? (ținând cont că nu există experiența de piață în Moldova pentru serviciile date)
7.	Art. 20 Exigențe de publicitate „(3) Orice informație privind beneficiile potențiale pentru investitori și/sau dezvoltatori furnizate în publicitatea activității furnizorului trebuie să fie proporțională cu informațiile despre riscurile potențiale dezvăluite. Publicitatea nu trebuie să lase impresia că un potențial	Ar fi bine să fie detaliat ce înseamnă "să fie proporțională", adică să fie introdusă în publicitate sau să fie discutată pe parcurs în contracte, să fie dezvăluită dezvoltatorului sau investitorului?

	investitor poate aștepta să primească beneficii financiare.”	
8.	Art. 24 Fișa cu informații esențiale privind investiția „(1) Furnizorii pun la dispoziția investitorilor potențiali o fișă cu informații esențiale privind investiția, elaborată în baza informațiilor puse la dispoziție de dezvoltatorul de proiect pentru fiecare ofertă de finanțare participativă. (2) Fișa cu informații esențiale privind investiția este redactată cel puțin în limba română și poate fi tradusă în alte limbi. Traducerile menționate trebuie să reflectă exact conținutul fișei originale cu informații esențiale privind investiția. (3) Fișa cu informații esențiale privind investiția include informațiile următoare: [...]”	Pentru a minimiza informația pe fișa și a descrie foarte detaliat riscurile investiției este posibil de a crea un document (un fel de prevederi generale) pe platforma sau pe site-ul furnizorului unde toate riscurile și avantajele vor fi descrise foarte detaliat pentru investitor și de a face link la documentul/pagina respectivă.
9.	Art.27	Articolul dat se bazează pe informațiile pe proprie răspundere oferite de investitori. Totodată, conține unele limite, care nu se regăsesc în Regulamentul UE pentru Crowdfunding. Recomandăm să ne alinăm la prevederile acestuia și să fie expus în următoarea redacție: „Articolul 27. Limite pentru investitorii nesofisticați De fiecare dată înainte ca un investitor nesofisticat potențial sau un investitor nesofisticat să accepte o ofertă individuală de finanțare participativă prin care investește o sumă care depășește valoarea mai mare dintre 1 000 EUR sau 5 % din capitalul său net, calculată în conformitate cu alineatul (5), furnizorul de servicii de finanțare participativă se asigură că un astfel de investitor: (a) primește o avertizare de risc; (b) își dă consimțământul expres furnizorului de servicii de finanțare participativă; și (c) îi dovedește furnizorului de servicii de finanțare

		participativă că investitorul înțelege investiția și riscurile asociate acesteia. În sensul prezentului alineat primul paragraf litera (c), evaluarea menționată la art. 28 poate constitui o dovadă că investitorul nesofisticat potențial sau investitorul nesofisticat înțeleg investiția și riscurile asociate acesteia.”
10.	Art. 29 Solicitarea de finanțare participativă bazată pe împrumuturi “(2) Furnizorul pune la dispoziția dezvoltatorilor un model standard al solicitării prevăzute la alin. (1) lit. a). Documentele prevăzute la alin. (1) lit. b) – h) se prezintă în formă electronică certificate cu semnătură electronică.” [...] (6) Dezvoltatorul persoană fizică are toate drepturile și obligațiile prevăzute de Legea privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202/2013 și Legea privind protecția consumatorilor nr. 105/2003.”	Propunem a fi indicat și o altă opțiune pentru documentele prevăzute la alin 1 b)-h) și în afară de forma electronică cu semnătură electronică să fie și pe suport de hârtie cu semnătură standard la oficiul furnizorului. Semnăturile aplicate de persoanele fizice pe consimțămintele pentru Birourile Istoriilor de Credit – posibilitatea doar a bifării să fie introdusă.
11.	Art. 32. Portofoliile individuale de împrumuturi „(1) Furnizorul poate oferi servicii de administrare de portofolii individuale de împrumuturi în baza unui mandat primit de la investitor. Mandatul oferit de investitor trebuie să includă cel puțin două dintre următoarele criterii pe care trebuie să le respecte fiecare împrumut din portofoliu: a) rata minimă și cea maximă a dobânzii datorate în cadrul oricărui împrumut facilitat pentru investitor; b) scadența minimă și cea maximă a oricărui împrumut facilitat pentru investitor; c) tipurile de riscuri specifice împrumuturilor; și d) dacă se oferă o rată de rentabilitate țintă anuală a investiției, probabilitatea ca împrumuturile selectate să	În cazul dat nu este clar dacă tot este necesar plasarea prin platformă. Este obligatorie platforma dacă toți investitorii au dat mandatul furnizorului și el are capacitatea de a accesa direct ÎMM-urile care au nevoie de finanțate. Astfel încât investitorul delegă furnizorului gestionarea portofoliului el nu are nevoie de informația atât de detaliată, cum este prezentată pe platforma.

permită, cu o certitudine rezonabilă, ca investitorul să atingă rata țintă. (2) Pentru a respecta alin. (1), furnizorul trebuie să dispună de procese și metodologii interne și să utilizeze date veridice. Furnizorul poate utiliza date proprii sau date care provin de la terți. (3) Pe baza unor criterii bine definite și ținând seama de toți factorii relevanți, care pot avea efecte nefavorabile asupra performanței împrumuturilor, furnizorul de servicii de finanțare participativă evaluează: a) riscul de credit al proiectelor individuale de finanțare participativă selectate pentru portofoliul investitorului; b) riscul de credit și investițional specifice portofoliului investitorului; și c) riscul de credit al dezvoltatorilor de proiecte selectate pentru portofoliul investitorului, prin verificarea probabilității de îndeplinire de către dezvoltatorii de proiecte a obligațiilor care le revin în temeiul împrumutului. Furnizorul pune la dispoziția investitorului descrierea metodei utilizate pentru evaluarea riscurilor prevăzute la lit. a)-c). (4) Furnizorul păstrează evidența mandatului acordat și a fiecărui împrumut dintr-un portofoliu individual pe suport durabil și pe o perioadă de cel puțin 5 ani de la data scadenței acestuia. (5) Furnizorul transmite prin mijloace electronice, în mod continuu și la cererea unui investitor, cel puțin următoarele informații privind fiecare portofoliu individual: a) lista împrumuturilor individuale din care este compus un portofoliu; b) media ponderată anuală a ratei dobânzii pentru împrumuturile dintr-un portofoliu;	
---	--

	c) distribuția împrumuturilor în funcție de categoria de risc, exprimată în procente și în valori absolute; d) pentru fiecare împrumut din care este compus un portofoliu, informații esențiale incluzând cel puțin o rată a dobânzii, scadența, categoria de risc, calendarul de rambursare a împrumutului și de plată a dobânzilor, respectarea de către dezvoltatorul de proiect a calendarului respectiv; e) pentru fiecare împrumut din care este compus un portofoliu, măsurile de reducere a riscurilor, inclusiv furnizori de garanții reale sau de garanții personale; f) orice caz de neîndeplinire a obligațiilor contractuale din contractele de credit de către dezvoltatorul de proiect din ultimii cinci ani; g) orice comisioane plătite pentru împrumut de către investitor sau de către dezvoltatorul de proiect. (6) Furnizorii au obligația să respecte parametrii furnizați de investitori și să ia toate măsurile necesare pentru a obține cel mai bun rezultat posibil pentru investitorii respectivi. Furnizorii comunică investitorilor informații privind procesul decizional care stă la baza executării mandatului discreționar primit. (7) Prin derogare de la alin. (6), furnizorii care administrează portofolii individuale de împrumuturi pot exercita puterea discreționară în numele investitorilor lor, numai pentru parametrii conveniți, fără a le impune investitorilor să examineze fiecare ofertă de finanțare participativă în parte și să ia o decizie de investiții în privința fiecărei oferte.”	
12.	Art. 33. Aplicabilitatea finanțării participative bazate pe investiții „(4) Toți dezvoltatorii de finanțare participativă bazată pe investiții vor avea în mod obligatoriu prevăzut în actul de constituire posibilitatea petrecerii adunărilor generale ale	Ținerea adunărilor generale la distanță nu sunt totdeauna posibile în cazul SRL.

	asociaților/acționarilor de la distanță și a votului prin corespondență sau exprimat în formă electronică.”	
13.	Art. 35. Acumularea mijloacelor bănești și încheierea contractului de împrumut „(1) Din momentul publicării ofertei de finanțare participativă furnizorul poate încheia contracte de finanțare participativă cu investitorii și acumula mijloacele bănești destinate proiectului de finanțare participativă. (2) După înființarea vehiculului investițional, mijloacele bănești acumulate conform alin. (1) sunt transmise la contul acestuia cu titlu de aport la capital social.”	Partea socială a proprietarului afacerii în capitalul social al vehiculului investițional se stabilește în funcția de capitalul social curent care există în afacere sau în funcție de aportul lui în proiectul dat. Este important pentru că aportul anume în proiect poate fi 10% (în procurarea utilajului, de exemplu), dar tot proiectul va fi dezvoltat cu utilizarea infrastructurii curente (clădirile, mijloacele circulante) demult procurate de către dezvoltator? De ce contractul este de împrumut și nu investiții sau vânzare cumpărare?
14.	Art. 38. Autorizarea furnizorilor de servicii de finanțare participativă „(1) O persoană ce intenționează să furnizeze servicii de finanțare participativă depune la autoritatea de supraveghere o cerere de eliberare a autorizației. (2) Cererea este depusă în format electronic cu aplicarea semnăturii electronice de către persoana împuternicită să reprezinte furnizorul în procesul înregistrării de stat. La cererea de autorizare se anexează, după caz: [...] h) dovada că persoanele menționate la lit. f) dețin cunoștințele și experiența adecvate pentru a asigura gestionarea potențialului furnizor de servicii de finanțare participativă; [...]	Propunem a stipula în mod separat, nu doar experiența de a gestiona potențialul furnizor, dar și experiența și/sau descrierea modului de analiză a bonității proiectelor și posibilității de rambursare, astfel încât asta este responsabilitatea de bază pentru un furnizor.
General		
- Poate fi desfășurată activitatea de furnizor de servicii de finanțare participativă de către organizațiile de creditare nebancaară? - În contextul în care organizațiile de creditare nebancaară vor trece din iulie 2023 în supravegherea Băncii Naționale, în cazul furnizorilor de servicii de finanțare participativă cum va fi? - Naționalitatea investitorilor nu este clară, adică este sau nu posibil ca investitorii să fie străini? Și dacă sunt sau nu condiții speciale?		

Vă rog să o considerați pe Veronica Sirețeanu, Policy Manager (veronicasireteanu@amcham.md) în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă îndemnăm să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

AmCham Moldova

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii, vă rog să accesați: <https://msign.gov.md>